

PNND

PARLIAMENTARIANS FOR
NUCLEAR NON-PROLIFERATION
AND DISARMAMENT

Parlamentní síť za nešíření a odstranění jaderných zbraní

Parlamentní síť za nešíření a odstranění jaderných zbraní (PNND) je celosvětová síť členů parlamentů napříč politickým spektrem, které spojuje vize světa bez jaderných zbraní. PNND svým členům poskytuje inspiraci, prostor pro diskusi a podporu při realizaci iniciativ v oblasti jaderného nešíření a odzbrojování.

Tento dokument vysvětluje principy fungování PNND a přináší příklady její činnosti s důrazem na aktivity v euro-atlantickém prostoru.

OBSAH

- 1 Principy fungování PNND a organizační struktura
- 2 Aktivity v MPU a dalších meziparlamentních fórech
- 3 Účast na mezinárodních odzbrojovacích fórech, spolupráce s OSN a občanskou společností
- 4 Iniciativy na regionální úrovni
- 5 Aktivity v národních parlamentech
- 6 Mezinárodní sjezdy PNND

Parlamentní síť za nešíření a odstranění jaderných zbraní (PNND) je globální síť členů parlamentů, které spojuje vize světa bez jaderných zbraní.

PNND propojuje členy a členky parlamentů napříč kontinenty, poskytuje jim inspiraci, prostor pro diskuzi a podporu při realizaci společných iniciativ.

Síť PNND byla založena v roce 2003 a v současnosti sdružuje přes 700 členů národních či regionálních parlamentů ve více než 90 zemích.

Svým členům PNND poskytuje informační servis prostřednictvím webových stránek www.pnnd.org a pravidelných e-mailových newsletterů.

Tento informační servis zahrnuje zpravodajství z oblasti jaderného nešíření a odzbrojení, informace o iniciativách ostatních členů PNND a reporty z akcí.

Síť PNND sdružuje členy parlamentů napříč politickým spektrem a je otevřená různorodým přístupům k problematice jaderného nešíření a odzbrojování. PNND jako celek nezaujímá stanoviska ke konkrétním politickým návrhům, ale slouží jako platforma pro rozvíjení iniciativ jednotlivých členů.

„Dosažení světa bez jaderných zbraní je dlouholetým cílem lidstva, vyjádřeným již v první rezoluci Valného shromáždění OSN. Členové PNND pomáhají vytvořit politickou vůli potřebnou k naplnění tohoto cíle.“

Alyn Ware, mezinárodní koordinátor PNND, expert na jaderné odzbrojování a laureát Right Livelihood Award, tzv. „alternativní Nobelovy ceny za mír“.

Ve vedení PNND stojí skupina **ko-prezidentů** a širší **rada PNND**, do které jsou nominováni nejaktivnější členové této sítě.

V parlamentech s širokou členskou základnou bývají ustavovány **sekce PNND** s vlastním předsednictvem.

PNND je organizačně zajištěna nevládními organizacemi *Global Security Institute* (USA) a *Basel Peace Office* (Švýcarsko), která hostí sekretariát PNND.

Na regionální a národní úrovni podporuje fungování PNND síť **koordinátorů**, jejichž úkolem je komunikovat s místními členy, asistovat jim při organizaci akcí a rozšiřovat povědomí o existenci sítě.

Koordinátory se stávají zpravidla bývalí členové parlamentů či lidé z místních nevládních organizací. Většina koordinátorů pracuje pro PNND *pro bono*, tedy bez nároku na finanční odměnu.

Činnost PNND podporují granty od vlád a nadací, vázané zpravidla ke konkrétním akcím a projektům.

V posledních dvou letech přijala PNND finanční podporu od vlád Švýcarska, Německa, Rakouska, Norska, Kazachstánu a Nového Zélandu a od *Nadace Jennifer Simonsové*, *Quaker Peace and Service*, *Nadace Friedricha Eberta*, *Nadace Fredericha Naumanna* a *Global Security Institute*.

PNND je aktivní v **meziparlamentních sítích** a úzce spolupracuje především s Meziparlamentní unií.

„Kdybych si mohl vybrat, čím se budu ve svůj první den v Meziparlamentní unií zabývat nejdříve, myslím, že by to bylo téma světa bez jaderných zbraní.“

Saber Chowdhury (Bangladéš), ko-prezident PNND, v den po jeho zvolení prezidentem Meziparlamentní unií v říjnu 2014.

„Meziparlamentní unií a parlamenty po celém světě jsou hrdou součástí mezinárodních snah o vytvoření světa bez jaderných zbraní.“

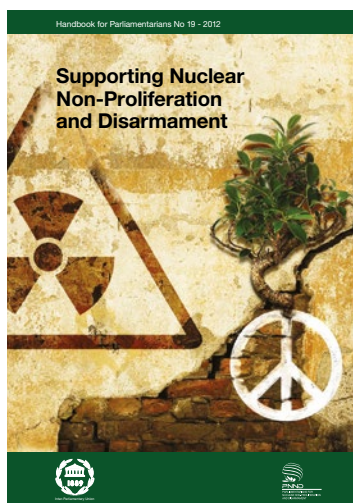
Martin Chungong, Generální tajemník Meziparlamentní unií. Prohlášení MPU k 26. září 2014 – prvnímu mezinárodnímu dni za úplné odstranění jaderných zbraní.

Díky aktivitě členů PNND se problematika jaderných zbraní v posledních letech pravidelně objevuje na agendě **Meziparlamentní unií** (MPU).

V letech 2009 a 2014 MPU k tomuto tématu vydala dvě rezoluce. Novější z nich mj. doporučuje, aby parlamenty urgovaly své vlády k zahájení jednání o úmluvě (či sadě smluv) k dosažení světa bez jaderných zbraní a aby pracovaly se svými vládami na přijímání důvěry posilujících opáření, včetně odstranění role jaderných zbraní z bezpečnostních doktrín.

V roce 2012 byla ve spolupráci s PNND vydána **Příručka MPU pro členy parlamentů: Podpora jaderného nešíření a odzbrojování**. Příručka obsahuje základní informace o problematice a příklady

parlamentních aktivit, které mohou členové parlamentů podniknout v jaderných zemích, zemích jaderných aliancí či bezjaderných zemích. Publikace je k dispozici v angličtině, francouzštině, španělštině a ruštině a její vydání doprovázela řada panelových diskuzí s jaderně-odzbrojovacími experty během konferencí MPU.

Tématice jaderných zbraní se věnovalo také **Parlamentní shromáždění OBSE**, když ve své istanbulské rezoluci (2013) podpořilo novou pracovní skupinu OSN pro jaderné odzbrojení a také výše zmíněný proces projednávání jaderně-odzbrojovací problematiky v Meziparlamentní unií.

Na **Parlamentním shromáždění SNS** v Petrohradu (2013) byla představena ruskojazyčná verze příručky MPU.

Několik doprovodných akcí, zabývajících se rolí jaderných zbraní v bezpečnostní strategii NATO, proběhlo také během zasedání **Parlamentního shromáždění NATO**.

PNND se účastní mezinárodních odzbrojovacích fór a spolupracuje s OSN.

PNND zprostředkovává účast členů parlamentů na klíčových odzbrojovacích fórech, například na Prvním výboru Valného shromáždění OSN, na konferencích Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, na mezinárodních konferencích o humanitárních dopadech jaderných zbraní atd.

Na těchto a dalších mezinárodních fórech PNND informuje o iniciativách svých členů, pořádá doprovodné akce a zprostředkovává kontakt s občanskou společností.

Generální tajemník OSN Pan Ki-mun, v návaznosti na setkání s lídry PNND, se v roce 2010

obrátil oficiálním dopisem na čelní představitele všech parlamentů na světě a vyzval je k aktivní účasti v jaderně-odzbrojovací oblasti.

PNND s OSN nadále spolupracuje především prostřednictvím *Odboru OSN pro otázky odzbrojení (UNODA)*.

„Vzdávám hold Parlamentní síti za nešíření a odstranění jaderných zbraní (PNND) za její úsilí vynaložené v této oblasti a za budování podpory pro úmluvu o zákazu jaderných zbraní.“

Generální tajemník OSN Pan Ki-mun, úryvek z dopisu čelním představitelům parlamentů.
Foto: Setkání Pan Ki-muna s lídry PNND.

PNND spolupracuje s občanskou společností na národní i mezinárodní úrovni.

PNND je spolupořadatelem série konferencí probíhajících od roku 2012 pod názvem **Framework Forum**. Ty poskytují prostor pro neformální diskuzi představitelů vlád, parlamentů a občanské společnosti o možnostech pokroku v jaderném odzbrojování. Zaměřují se především na diskuzi o budoucí architektuře světa bez jaderných zbraní, na níž se v roce 2010 konsenzuálně zavázaly pracovat všechny členské státy *Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT)*.

PNND blízce spolupracuje se sítí **Starostové za mír**, která sdružuje hlavy více než šesti tisíc měst z celého světa o celkové populaci přes jednu miliardu občanů.

V roce 2012 byla na sjezdu PNND v Astaně spuštěna iniciativa **The ATOM Project**, jejímž cílem je podpořit ratifikaci *Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkušek* a budovat politickou vůli k vytvoření světa bez jaderných zbraní skrze zvyšování povědomí o následcích jaderných testů.

V roce 2014 stála síť PNND společně s několika nevládními organizacemi u zrodu platformy **UNFOLD ZERO**. Ta upozorňuje na příležitosti k pokroku v jaderném odzbrojování skrze tělesa a mechanismy OSN a podněcuje aktivitu občanské společnosti na jejich podporu.

Na národní úrovni členové PNND spolupracují s řadou místních nevládních organizací včetně poboček Červeného kříže.

Členové PNND budují podporu pro vznik **bezjaderných zón** v konfliktních regionech a vyvíjejí iniciativy v rámci **regionálních uskupení**.

V roce 2012 členové PNND iniciovali společné prohlášení na podporu vytvoření **zóny bez jaderných zbraní a dalších zbraní hromadného ničení na Blízkém východě**. Prohlášení, pod které se připojily stovky členů parlamentů z téměř 50 zemí, mělo za cíl demonstrovat politickou podporu pro konání první konference o vytvoření blízkovýchodní zóny bez

ZHN. Ačkoliv má tento záměr univerzální podporu OSN, termín konference je stále v jednání.

PNND v Japonsku a Jižní Koreji zprostředkovává nadstranický dialog o návrhu **bezjaderné zóny v Severovýchodní Asii**. Návrh nazývaný „3+3“, který zamýšlí vytvoření bezjaderné zóny v Japonsku a obou Korejích pod bezpečnostními zárukami Číny,

Ruska a USA, by mohl být cestou k ukončení severo-korejského jaderného programu.

Společně s Pugwashským hnutím PNND uspořádalo několik konferencí na téma možné **bezjaderné zóny v Arktidě** za účelem zabránit militarizaci regionu, v němž stoupá zájem na těžbě přírodních zdrojů.

„Mojí rolí a odpovědností v pozici europoslance je pomáhat občanům této unie a chránit je. Jsem tedy hluboce přesvědčen, že je důležité odstranit jaderné zbraně z EU. Evropská unie hraje vedoucí úlohu v mnoha oblastech a nevidím důvod, proč by jaderné odzbrojení nemohlo být další z nich.“

Jaroslaw Walesa, polský europoslanec, syn bývalého polského prezidenta Lecha Walesy, místopředseda evropské sekce PNND a člen hnutí Global Zero. Úryvek z rozhovoru pro newsletter PNND.

Sekce PNND v **Evropském parlamentu** napomohla v roce 2013 přijetí deklarace, která podpořila komplexní jaderně-odzbrojovací plán mezinárodního hnutí *Global Zero*. Členové PNND v Evropském parlamentu také hostili řadu diskuzních panelů a iniciovali společné prohlášení na podporu úmluvy o zákazu jaderných zbraní.

Členové PNND vyvíjejí společné iniciativy také v prostoru **Severoatlantické aliance**. V roce 2013 iniciovala členka Rady PNND a tehdejší první místopředsedkyně Senátu PČR Alena Gajdůšková dopis Baracku Obamovi při příležitosti čtvrtého výročí jeho pražského projevu. K dopisu, podporujícímu vizi světa bez jaderných zbraní a konkrétní kroky k jeho dosažení, se připojili členové parlamentů z deseti zemí NATO.

Aktuální iniciativou v rámci NATO je otevřený dopis čelním představitelům USA v souvislosti s krizí na Ukrajině. Dopis je reakcí na návrh několika vlivných členů amerického kongresu rozmístit jaderné zbraně ve východní Evropě. Dopis těmto návrhům oponuje a varuje, že zvýšená jaderná přítomnost v Evropě by vedla k eskalaci konfliktu a zvýšila riziko jaderné války.

Ve svých parlamentech členové PNND předkládají **zákony**, budují nadstranickou podporu pro **parlamentní usnesení** a pořádají **konference** a **vzdělávací akce**.

V posledních letech členové PNND iniciovali a dosáhli přijetí řady významných **parlamentních usnesení**, podporujících mj. vznik úmluvy o zákazu jaderných zbraní či tzv. pětibodový plán na jaderné odzbrojení z pera generálního tajemníka OSN. Usnesení s podporou napříč politickým spektrem byla přijata parlamenty Německa, Kanady, Itálie, Rakouska a dalších zemí.

Členové PNND jsou aktivní také v **zákonodárném procesu**.

Americký senátor Edward Markey, ko-prezident PNND, buduje podporu pro návrh zákona, který by omezil americké jaderně-zbrojní výdaje.

Členové PNND v Bělii a Kostarice stáli u zrodu zákonů o zákazu munice s ochuzeným uranem.

Bangladéšský poslanec a nedávno zvolený prezident Meziparlamentní unie Saber Chowdhury stojí za návrhem zákona, který otevírá debatu na přelomové téma mezinárodní právní odpovědnosti jaderných států za případné humanitární a environmentální následky použití jejich jaderných zbraní.

„Poslanecká sněmovna [...] zavazuje vládu, aby [...] povzbudila debatu v rámci NATO o potřebě přehodnotit roli jaderných zbraní a jim připisovanou hodnotu a aby podporovala konstruktivní dialog s jadernými zeměmi na podporu vytváření regionálních zón bez jaderných zbraní [...], nastiňujíc, jak by taková zóna mohla fungovat v západní Evropě, v perspektivě úsilí za vytvoření světa bez jaderných zbraní.“

Výňatek z **konsensuálního usnesení poslanecké sněmovny italského parlamentu**, které iniciovala členka Rady PNND a nynější vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku **Federica Mogherini** v červnu 2009.

Každoročně proběhne z iniciativy členů PNND řada akcí v národních parlamentech. V roce 2014 to byla například konference na téma humanitárních následků jaderných zbraní ve francouzském Národním shromáždění či debata v norském parlamentu iniciovaná ko-prezidentkou PNND a místopředsedkyní norského parlamentu Marit Nybakk.

V květnu 2014 proběhl v Senátu PČR seminář na téma **Bezpečnost bez jaderných zbraní – Role ČR a jejich zákonodárců v mezinárodních odzbrojovacích procesech** pod taktovkou první místopředsedkyně Senátu Aleny Gajdůškové. Zvláštními hosty byli vysoká představitelka OSN pro otázky odzbrojení Angela Kane, globální koordinátor PNND Alyn Ware a předseda Českého červeného kříže Marek Jukl.

Mezinárodní sjezdy PNND poskytují členům PNND kontakt s experty v oboru a prostor pro strategickou diskuzi o společných iniciativách.

Únor 2014: Sjezd PNND ve Washingtonu DC na pozvání senátora Edwarda Markeyho.

Vlevo: První místopředsce Senátu **Alena Gajdůšková** navázala na symboliku Obamova projevu na Hradčanském náměstí a navrhla konání příštího sjezdu v Praze.

Vpravo: Senátor **Edward Markey** využil závěrečného rautu v historickém Kennedyho sále amerického Kongresu k představení návrhu zákona na snížení jaderně-zbrojních výdajů.

Mezinárodní sjezdy PNND se konají v jedno- až dvouletých intervalech v různých zemích světa, vždy na pozvání některého ze členů PNND. Sjezdy mají zpravidla dvě části.

První část – **mezinárodní konference** – se zabývá aktuální situací v oblasti jaderného

nešíření a odzbrojování. Členům PNND nabízí příležitost vzájemně si představit své iniciativy, dozvědět se o aktuálním vývoji a politických procesech a diskutovat s řadou odborníků, představitelů mezinárodních organizací a zástupců občanské společnosti. Konference, či její část, je často otevřená veřejnosti.

Druhou částí sjezdů PNND bývá **schůze Rady PNND**, která je otevřena pouze členům PNND, koordinátorům a zástupcům partnerských organizací. Její náplní je diskuze o pracovním plánu PNND pro následující období a další organizační záležitosti.

Srpen 2012: Sjezd PNND v Astaně. Celodenní konferenci následovala návštěva bývalého testovacího polygonu u Semipalatinska, kde bylo provedeno téměř 500 jaderných testů, jejichž zdravotní následky se projevují dodnes.

Vlevo: Parlamentní konference v Astaně za účasti členů parlamentů z 80 zemí.

Vpravo: Češi na konferenci v Astaně – (zleva) senátor **Jaroslav Doubrava**, člen PNND; profesor **František Janouch**, jaderný fyzik a zakladatel Nadace Charty 77; **Jana Jedličková**, koordinátorka PNND pro Střední Evropu; senátor **Miroslav Krejča**, člen PNND; **Miroslav Jenča**, zvláštní představitel generálního tajemníka OSN, ředitel UNROCA.

Vedení PNND

Ko-prezidenti PNND

Mani Shankar Aiyar, Indie
Saber Hossain Chowdhury, Bangladéš
Tarja Cronberg, Finsko, Evropský parlament
Paul Dewar, Kanada
Bill Kidd, Velká Británie, Skotsko
Taro Kono, Japonsko
Mi Kyung Lee, Jižní Korea
Edward Markey, USA
Sue Miller, Velká Británie
Christine Muttunen, Rakousko
Marit Nybakk, Norsko
Richard Tuheiava, Francie

Členové rady PNND

Michael Arce Sancho, Kostarika
Aytuğ Atıcı, Turecko
Byrganym Aytimova, Kazachstán
Ui-Hwa Chung, Jižní Korea
Jeremy Corbyn, Velká Británie
Salwa al Damen Masri, Jordánsko
Michelle Demessine, Francie
Natalia Díaz Quintana, Kostarika
Abdullah Ensour, Jordánsko
Alain Ficini, Monako
Alena Gajdůšková, Česká republika
Phil Goff, Nový Zéland
Barbara Gysi, Švýcarsko
Sul Hoon, Jižní Korea
Birgitta Jónsdóttir, Island
Marianne Malak Kamal, Egypt
Roderich Kiesewetter, Německo
Dov Khenin, Izrael
Tonis Koiv, Estonsko
Shoichi Kondo, Japonsko
Dirk van der Maelen, Belgie
Christa Markwalder, Švýcarsko
Federica Mogherini, Itálie
Ghassan Moukheiber, Libanon
Holger Nielsen, Dánsko
David Norris, Irsko
Nan Grogan Orrock, USA, Georgie
Alongkorn Ponlaboot, Thajsko
Shane Reti, Nový Zéland
Viktor Rogalev, Kazachstán
Laura Rojas-Hernandez, Mexiko
François De Rugy, Francie
Senator Mushahid Sayed, Pákistán
Mayeen Uddin Khan Badal, Bangladéš
Jaroslav Walesa, Polsko, Evropský parlament

Čestní členové PNND

Helen Clark, Nový Zéland
Laura Chinchilla, Kostarika

Zvláštní představitel PNND

Roméo Dallaire, Kanada

Poradkyně pro meziparlamentní organizace

Uta Zapf, Německo

Představitelé partnerských parlamentních sítí

Angelika Beer, Parliamentarians for Conflict Prevention
Christer Winbäck, Parliamentary Forum on Small Arms and Light Weapons

Bývalí prezidenti PNND

Abacca Maddison, Marshallovy ostrovy
Raphael Chegeni, Tanzanie
David Coltart, Zimbabwe
Rosario Green, Mexiko
Hideo Hiraoka, Japonsko
Marian Hobbs, Nový Zéland
Sergei Kolesnikov, Rusko
Alexa McDonough, Kanada
Douglas Roche, Kanada

Alumni

Lyn Allison, Austrálie
Martin Contreras, Kostarika
Edine von Herold, Kostarika
Paul Hutchison, Nový Zéland
Harry Jenkins, Austrálie
Issam Makhoul, Izrael
Giorgio la Malfa, Itálie
Tolegen Mukhamejanov, Kazachstán
Rudolph Rechsteiner, Švýcarsko
Anwar El Sadat, Egypt
Maryan Street, Nový Zéland

Ex-officio

Tadatoshi Akiba, předseda Middle Powers Initiative
Jonathan Granoff, prezident Global Security Institute
Robert Grey, předseda Bipartisan Security Group
Andreas Nidecker, prezident Basel Peace Office
Alyn Ware, mezinárodní koordinátor PNND

Kontakt

Sekretariát PNND
Basel Peace Office
University of Basel, Petersgraben 27
CH-4051 Basel, Switzerland
info@pnnd.org

Koordinátorka PNND pro Střední Evropu
Jana Jedličková
PragueVision – Institut pro udržitelnou bezpečnost
U Dobřenských 5, Praha 1 – Staré město
jana@pnnd.org, tel. +420 775 856 879

www.pnnd.org

www.praguevision.org/pnnd